

عنوان مقاله:

راهکارهای تقویت پیوند اجتماعی-کالبدی فضای میانی مجموعه های مسکونی بلند مرتبه و شهر و محله مطالعه موردی: مجموعه های منتخب در شهر تهران

محل انتشار:

ششمین کنفرانس ملی پژوهشهای کاربردی در مهندسی عمران، معماری و مدیریت شهری و پنجمین نمایشگاه تخصصی انبوه سازان مسکن و ساختمان استان تهران (سال: 1398)

تعداد صفحات اصل مقاله: 18

نویسندگان:

امیرحسین رستمی زاده - دانشجوی مقطع دکتری معماری، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات، تهران، ایران

خسرو دانشجو - استادیار گروه معماری، دانشکده هنر و معماری، دانشگاه تربیت مدرس، تهران، ایران

خلاصه مقاله:

استفاده طراحان از لبه سخت و مانع فیزیکی در تعریف محدوده مجموعه های مسکونی بلند مرتبه و عدم تعریف نفوذ پذیری در فضای میانی مجموعه ها، علاوه بر اینکه منجر به انفصال کالبدی مجموعه و شهر می شود و باعث تضعیف حس مکان در مجموعه و فضای شهری واسط می گردد، بلکه نوعی تفکیک و طبقه بندی اجتماعی را در سطح شهر شامل می شود و و محله را تبدیل به جزایر منفصل و مستقل می نماید. پژوهش حاضر با مقایسه تطبیقی الگوی جداسازی چهار مجموعه مسکونی منتخب مشابه در شهر تهران به بررسی نتایج و تبعات روش جداسازی این مجموعه ها از شهر و الگوی تعریف محدوده و مرز این مجموعه ها نسبت به فضای عمومی شهر پرداخته است. بر اساس نتایج این پژوهش اگرچه تفکیک کامل محدوده مجموعه های مسکونی بلند مرتبه می تواند به میزان قابل قبولی در تعریف قلمرو، ایجاد احساس مالکیت و کنترل محیط نزد ساکنین مجموعه و نشانه گذاری ذهنی و معنایی در ذهن شهروندان موثر واقع گردد، اما تعریف محدوده فیزیکی سخت نباید به عنوان تنها راهکار مشخص نمودن حریم و محدوده مجموعه های مسکونی مورد نظر طراحان قرار گیرد و نفوذ پذیری فضایی عملکردی و حضور اجتماعی ساکنین محله و شهر را به شکل کامل از فضای میانی مجموعه ها نفی نماید. توجه طراحان به امکان حضور کنترل شده گروه های مردمی و محلی و بروز فعالیت های مرتبط با گروه های اجتماعی ساکن در مجموعه و سایر شهروندان، تقویت حضور و نظارت ساکنین مجموعه و محله در فضای میانی مجموعه ها، تقویت حضور کسبه و گروه های اجتماعی محلی در فضاهای عمومی و مجموعه های مسکونی می تواند ضمن کمک به حفظ امنیت مجموعه، در شکل دهی به هویت محلی مجموعه، تقویت عملکرد و پویایی فضای میانی مجموعه ها، ایجاد یک اجتماع محلی و تقویت هویت اجتماعی محله موثر واقع شود. با توجه به تغییرات عمده ای که در الگوی ساخت مسکن انبوه بلند مرتبه در شهر تهران و به ویژه در شمال تهران رخ داده است، این موضوع ضرورت و اهمیت دو چندان پیدا می کند. نمونه بارز این نقصان را می توان در برج های مسکونی در شمال شهر تهران مشاهده نمود. نتیجه این ساخت و ساز ها کوچه هایی باریک شامل چند برج مسکونی بلند مرتبه گردیده است که هر کدام بواسطه زنجیر و نگهبان از گذر شهری تفکیک شده اند. بدون شک تاثیر اجتماعی این تفکیک در دراز مدت نیز منجر به نوعی از تمایز و طبقه بندی اجتماعی محسوس در چهره شهر و محله می شود.

کلمات کلیدی:

اجتماع محلی، قلمرو و حس امنیت، فضای میانی مجموعه مسکونی، حضور و نظارت ساکنین، حصار و لبه شهری، پیوند و تعامل اجتماعی، هویت اجتماعی محله، محدوده فیزیکی.

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/927146>

